

Konstantin Vorobyov'un "Moskova yakınında katledildiler" eserinde savaş ve insan

War and men on the novel of Konstantin Vorobyov named "Slain Near Moscow"

Yasemin Gürsoy¹

Received Date: 18 / 10 / 2015

Accepted Date: 26 / 12 / 2015

Öz

İkinci Dünya Savaşı Rusya'yı, Rus halkını ve dolayısıyla da Rus edebiyatını derinden etkiler. Hem savaş yıllarında hem de savaş sonrasında kaleme alınan edebi eserlerde bu konu sıklıkla işlenir. Eserlerinde savaş yıllarını anlatan yazarlardan birçoğu, savaşta görev almış ve yaşadıkları acı gerçeklere eserlerinde yer vermiştir. Bu yazarlardan biri olan Konstantin Dmitriyeviç Vorobyov askeri öğrenci olarak cepheye gitmiş, esir düşmüş, toplama kampları ve hapishanelerde kalmış, kendi imkanlarıyla kamptan kaçıp cepheye geri dönmüş ve savaşı her yönüyle tecrübe etmiştir. Savaş deneyimlerini gerçekçi şekilde okuyucuya aktaran Vorobyov'un 1961 yılında kaleme aldığı "Moskova Yakınında Katledildiler" adlı öyküsü, savaşı ve savaşa giden insanların psikolojisini gözler önüne serdiği önemli eserlerinden biridir. Bu çalışmada "Moskova Yakınında Katledildiler" öyküsünde tasvir edilen savaş ve insan ilişkisini ortaya koymayı amaçladık.

Anahtar sözcükler: Konstantin Vorobyov, Rus edebiyatı, Savaş edebiyatı, İkinci Dünya Savaşı.

Abstract

Second World War influences Russia, Russian folk and also Russian Literature deeply. This subject is often dealt in the belles-lettres of both during war time and after war time. Most of the authors who narrates war times in their works of art have taken part in war and they reflect the hard truths to their work of art. One of those authors, Konstantin Dmitriyevich Vorobyov has been sent to the front line as a cadet, was captured, stayed in concentration camps and prisoners, escaped from the camp with his own means and returned to the front line, have experienced the war at all points. Vorobyov who narrates his war experiences in a realist way, wrote "Slain near Moscow" in 1961 is one of the important work of art which reveals the war and psychology of the people who went to war. We aimed to prove the relationship between war and men imaged in the story of "Slain near Moscow".

Keywords: Konstantin Vorobyov, Russian literature, war literature, Second World War

1. Giriş

İkinci Dünya Savaşı tüm dünyayı derinden etkilemiş özellikle Rus halkının unutulmaz acılar yaşamasına neden olmuştur. Yaklaşık 27 milyon insanını savaşta kaybeden Rusya'nın yaralarını sarıp acıları unutmaya kolay değildir. Bu süreçte yaşananlar sadece tarih kitaplarında değil, aynı zamanda edebi yapıtlarda da dile getirilir. Birçok yazar savaşı cephede yaşayıp tecrübe etmiş ve yaşadıklarını eserlerinde işlemiştir. Bu yazarlardan biri olan Konstantin Vorobyov'un yaşam öyküsü eşsizdir, askeri öğrenci olarak cepheye gitmiş, esir düşmüş, toplama kampları ve hapishanelerde kalmış, kendi imkanlarıyla kamptan kaçıp cepheye geri dönmüş ve savaşı her yönüyle tecrübe etmiştir. Rus edebiyatında kaderi onunkine benzeyen bir yazar daha yoktur (Mestergazi, 2008, s. 28).

¹ Res. Asist., Gazi University, Institute of Social Sciences, ANKARA/TURKEY, yasemingursoy@gazi.edu.tr

24 Eylül 1919 yılında köylü bir ailede dünyaya gelen Vorobyov öz babasını tanımamıştır. İlk eğitimi köyde alan yazar yerel gazete muhabiri olarak çalışma hayatına atıldığında henüz on altı yaşındadır. 1937 yılında Moskova'ya geldikten sonra bir yandan akşam okulunda eğitimine devam ederken diğer taraftan da fabrika gazetesinde editör sekreteri olarak çalışır. 1938 yılında askeri hizmetini yapmak için Kızıl Ordu'ya çağrılır. Temmuz 1940'ta terhis olan Vorobyov, Kızıl Ordu Akademisi gazetesinde yazınsal redaktör olarak çalışma hayatını sürdürür. Kısa bir süre sonra Yüksek Piyade Okulu'na gönderilir. Burada eğitim gören ve Kremlin Harbiyelisi (*Кремлёвские курсанты*) olarak da adlandırılan öğrenciler özel seçilmiş olup Moskova çevresini koruma amacıyla eğitim almaktadırlar.

1941 yılında Kremlin Harbiyelisi olarak cepheye yollanan Vorobyov, aynı yılın ekim ayında yaralı bir halde esir düşer, çeşitli toplama kampları ve hapishanelerde geçirdiği süre boyunca birkaç kez kaçmayı dener ve 24 Eylül 1943'te amacına ulaşır, hatta bu günü ikinci doğum günü olarak kutlar. 1944 yılının Ağustos ayına kadar kamplardan kaçan savaş tutsaklarının oluşturduğu partizan grubu komuta eder. Yönettiği grup, Litvanyalı başka bir grupla birleşip Siauliai kentini kurtarır ve şehre Sovyet orduları geldikten sonra Vorobyov mahalli hava savunma karargâh komutanı olur (Kapustina, 2009, s. 15).

Savaş bittikten sonra çeşitli işlerde çalışan Vorobyov bir yandan da yazmaya devam eder. Yazarın ne yaşamı boyunca yayımlanan eserleri ne de ölümünden sonra okuyucusuyla buluşanlar hak ettiği değeri yakalayamaz. Eleştirmen Tomaşevski'ye göre (1987), Vorobyov; gördüklerini, yaşadıklarını, bu gördükleri ve yaşadıklarıyla ilgili düşündüklerini insanlara anlatması için kendisine iki ömrün bile yetmeyeceğinin bilincindeydi. Bir hayatı vardı ve bu hayatı edebi oyunlarla harcamaya hakkı yoktu. Bu nedenledir ki edebiyatın koyduğu kurallara uymak yerine kendi kalemının yolundan gitti ve bunun sonucunda edebiyat dünyasında hak ettiği yere kavuşamadı.

Vorobyov, net, özgün, içten yaratma beceresine sahip bir yazardır. Eserlerindeki bazı kahramanların ya da anlatıcıların başından geçenler bir araya getirildiğinde tek bir kişinin hayatının farklı bölümleri olduğu göze çarpar. Bu bölümler sıralandığında ise ortaya çıkan tablo yazarın hayatını resmetmektedir. Ancak Vorobyov otobiyografik eserlerindeki tüm askerlerle özdeşleştirilemez. Eserlerindeki askerler genellikle Stalin'e ve Sovyet rejimine inanan tipler olmalarıyla Vorobyov ile zıtlık gösterirler (Belyakov, 2008, s. 186). Bunun yanı sıra anlatılan olaylar da tarihi gerçeklerle örtüşmemektedir. "Birebir gerçeği ya da başkasının kaderini kopya etmek onun sanatsal tarzına özgü değildir" (Balaşov, 2012, s. 317).

Ana temaları kolektifleşme, 1941 yılındaki siper gerçeği ve esaret olan Vorobyov'un sanatında iyi ve kötü, yaşam ve ölüm, görev ve vicdan, onur ve şeref gibi soyut kavramlar sadece somut günlük anlamlarında kullanılmaz, aynı zamanda kahramanların dünya algısını belirleyen ahlaki ve felsefi temelleri de oluşturur (Juravlev, 1985, s. 6). Cesur, donanımlı, görevini layığıyla yerine getiren, ancak yabancı bir savaşın ortasında kalmış, onun gerçekliğine adapte olamayan, kanlı ve adaletsiz kurallarını kabul edemeyen insanların psikolojisini ince ve net bir şekilde göstermeyi başarır (Belyakov, 2008, s. 185).

2. "Moskova Yakınında Katledildiler" eserinin incelemesi

Savaştaki insanların değişim sürecini anlattığı eseri "Moskova Yakınında Katledildiler" 1963 yılında yayımlanır. İlk cümlesi "Kremlin Harbiyelilerinden oluşan eğitim bölümü cepheye gider"

eserin özünü vermektedir (Vorobyov, 2005, s. 7). Henüz öğrenci olan askerler hiçbir savaş deneyimi olmadan hatta savaşın ne olduğu hayal bile edemezken cepheye yollanır ve sadece beş gün içinde bu tecrübesiz gençlerin başından geçenlerin anlatıldığı eser savaşın özeti niteliğindedir.

Eserin ana kahramanları Yüzbaşı Rumin ve Teğmen Aleksey sıradan profesyonel askerlerdir. Bu prestijli işi bilinçli ve gönüllü olarak seçmişlerdir. Kışla yaşamı, eğitimler, atış talimleri onlar için normal günlük hayatı oluşturmaktadır (Belyakov, 2008, s. 186). Yüzbaşı Rumin askerlerin saygısını kazanmış, onlar tarafından örnek alınan bir kişidir. Rumin, "askeri öğrencilerin ısrarla kasketlerini sağ şakaklarına biraz kaydırarak kime özendiklerini bilirdi, belki de bu sebepten sadece kasketinin değil kendisinin de düşmemesi gerekirdi" (Vorobyov, 2005, s. 7). Ancak hal ve hareketleriyle askerlerine örnek olan komutan, ilk gün yaşadığı olayla bölüğünün önünde küçük düşer. Kalacakları yer olan samandan yapılmış sığınakta karşılaştıkları bir binbaşı, askerlerin önünde Rumin'i aşağılamak için ona silah doğrultup belgelerini ister ve rütbesinin verdiği özgüvenle gidecekleri rotayı da belirler. Ancak Rumin kırılan gururunu onarmak için ağır davranır ve barışma amacıyla binbaşuya sigara uzatır. Bu teklifi geri çeviren binbaşı silahıyla gidecekleri tarafı gösterir. Rumin'in "cephedeki ilk gününde otoritesi bozulmaya başlar ve Rumin genç, sorumlu ve cesur bir subaydan morali bozulmuş yaşlı bir adama dönüşür" (Belyakov, 2008, s. 186). Savaşa bu moralle başlamak Rumin gibi otoriteye ve değerlerine bağlı bir adam için kabullenebilecek bir durumdur.

İki hafta önce takım komutanlığına terfi eden Aleksey ise savaşa gidecek kadar büyümüş olsa da el değmemiş kara yeni çizmeleriyle basarken çocuk gibi mutlu olmakta ve hayaller kurmaktadır. "Şimdi vidalı çizme olacaktı ki! Onları daha bir kez bile giymedim..." diye düşünüp hayaller kurarak yoluna devam eder (Vorobyov, 2005, s. 14). Savaşın ne olduğunun henüz farkında olmayan Aleksey'in yaşadığı bu çocuksu sevinci Alman savaş uçakları yarıda bırakır. Yaklaşık 15 tane savaş uçağının uğultusuyla paniğe kapılan Aleksey ve teğmen Gulyayev takımlarının bulunduğu siperlere koşmayı kararlaştırır ancak ilk koşan olmayı ikisi de istemez. Her normal insan tehlileden kaçmaya, hayatını korumaya meyillidir. Bu kendini koruma içgüdüsüdür. Ancak bu içgüdü dışında bir de utanç ve görevler vardır (Belyakov, 2008, s. 189). Uçak sesleri artınca iki asker de utanç duygusunu bir kenara bırakıp koşmaya başlar. Aleksey savaşın gerçeğiyle ve ölümle ilk kez yüzleşir. Ancak ölüm korkusunu bir kenara bırakıp yoluna devam eder ve takımının başına geçer.

Bu olaydan sonra siperlerdeki yerini alan askerler başka bir saldırıyı beklemeye başlarlar. Siperde bir grup asker yaklaşır, Rus oldukları anlaşılınca içeri girmelerine müsaade edilen askerlerden biri yaralıdır. Askerlerin kuşatmadan çıktıklarını öğrenen Aleksey, aceleyle ve anlaşılmayan bir şeyden korkarak "Peki neden buraya... Cephe nerede ki?" diye sorar. Kısa bir sessizlikten sonra içlerinden bir asker "Peki sen neredesin? Sen cepheye değil misin? Sen neredesin?" diye bağırır (Vorobyov, 2005, s. 21-22). Bu karşılaşma sırasında Aleksey'in hala savaşta olduğunu, aslında ülkenin her noktasının cephe olduğunu kavrayamadığı bu nedenle psikolojik olarak da savaşa hazır olmadığı bir kez daha anlaşılır.

İlerleyen saatlerde ormanda iki zırhlı araba görünür. Aleksey ilk kez gerçek Almanlarla karşılaşmıştır. "İşte onlar, Almanlar. Gerçekler, canlılar, poligon hedeflerine çizilmiş değiller. Onlar hakkında gazetelerde yazılan ve radyoda yayınlanan her şeyi biliyor, ancak kalbi, bu faşistlerin hayvani zalimliklerine sonuna kadar inanmayı reddediyordu; onları, tanıdığı veya tanımadığı diğer insanlardan farklı düşünmeye zorluyordu kendini" (Vorobyov, 2005, s. 28). Tüm bu gelgitler arasında Aleksey bir karar vermeliydi ve ateş etmeye başladı. Gelenlerin keşif ekibi olduğunu ve yerlerini kendi eliyle belli ettiğini anlaması uzun sürmedi. Ancak artık çok geçti.

Bombardıman başladığında Aleksey'in siperinde bölüğün siyasi komiseri Anisimov da vardır. Bombardıman öyle şiddetlenmiştir ki Aleksey, kendi bölgesine gitmeye çalışan Anisimov'a engel olur. Bir süre sonra Aleksey, siperden birinin kendisine seslediğini duyar. Sese doğru gittiğinde yerde kendine doğru sürünen ve "Kees!.. Lütfen, kees!" diye bağırın Anisimov'u görür (Vorobyov, 2005, s. 33). Aleksey önce Anisimov'un sürünmesine engel olduğu için paltosunun etek ucundan bahsettiğini düşünür, ancak yere oturup Anisimov'un ayaklarına bakınca neyi kesmesi gerektiğini anlar. Yaşadığı şokla "Burada bekle! Burada bekle! Ben şimdi..." deyip ne yapacağını bilmez bir şekilde siperde koşmaya başlar (Vorobyov, 2005, s. 34). Hayatında ilk defa bir insanı kanlar içinde, yaralı bir halde gören Aleksey şoka girmiştir. Savaş genç bir insan için adapte olması zor bir durumdur ancak savaş sırasında şoklara ve krizlere ayrılacak vakit yoktur. Zaten onu da bu şoktan savaşın en acı gerçeklerden biri olan bomba gürültüsü çıkarır.

Ateş hattı sipere gittikçe yaklaşmıştır. Takımıyla birlikte siperden kaçmak zorunda kalan Aleksey'in kafasında sorular vardır: "İlk mi son mu gitmeliyim? Galiba ilk olmalıyım... Hücum sırasında fark etmez ki... Belki de son mu olmalıyım? Geçici geri çekilmelerde olduğu gibi mi?" (Vorobyov, 2005, s. 36). Korkuya kapılan Aleksey'in kalbi çıkacak gibidir yine de ölümden kaçmaları için takımını sonuna kadar komuta eder. En sondan giderek askerleri güvenli olan kiliseye götürür. Kiliseye vardıklarında yardımcısı yakında bir bomba patladığını oradaki altı askerden ikisinin dönmediğini söyleyince, Aleksey "Ben gitmeyeceğim... Gitmeyeceğim... Benim orada ne işim var? Bırak bensiz olsun... Ben onlara ne yapabilirim ki..." diye düşünür ama askerlerine bakar ve gidip her şeyi görmesi gerektiğini anlar (Vorobyov, 2005, s. 36). Bu sahneler Aleksey'in savaş esnasında karar verirken içgüdülerini dinlemektense mantıksal hesaplar yaparak zaman kaybettiğini, bir yandan kendini korumaya çalışırken diğer yandan da komutan olarak askerlerinin yanında olması gerektiğinin bilincinde olduğunu ancak her seferinde ikileme düştüğünü gösterir.

Bombardıman devam ederken Rumin'e acilen çekilme emri verildiği sözlü olarak iletilir. Ancak Rumin, bilmediği bir binbaşının sözlü emrini uygulamak istemez. "Eğer savaş sırasında askerlerinizin gözünü korkutacak herhangi bir olay meydana gelirse bunu özenle saklamak veya (...) bundan özenle yararlanmak gerekir" (Machiavelli, 2008, s. 186) düşüncesiyle askerlerine şöyle seslenir: "Kremlinli yoldaşlar! Sabah bir emir aldım. Bu emre göre düşmanın motor teknik taburunu yok etmemiz ve emrine gireceğimiz alayla birleşmek için Klina bölgesine girmemiz gerekiyor. Gece saldırıyoruz... Herkes yerine" (Vorobyov, 2005, s. 42). Rumin'e göre "Askerlerin kuşatmayı bilmelerine gerek yoktur, çünkü bunu bilip geri gitmeleri önceden korkup canını kurtarmaktan başka bir şey değildir." (Vorobyov, 2005, s. 44). Rumin gibi askerler için *savaş ya ölümle ya da zaferle bitebilir*.

Gece saldırısına hazırlık yakalanan Almanlar panik bir halde ormana dağılırlar. Burada tek başına olmadığı için çevresindeki herkese müteşekkir bir şekilde bakan Aleksey savaşa büyük bir heyecanla başlar. Ellerinde tüfekleriyle her tarafa dağılan askerlere bakıp duygulanır. Ancak savaş şiddetlendikçe askerler kendini kaybetmeye başlar. "Görünmeyen bir düşmana koşmak ve susmak imkansızdır. Aleksey'in takımı da bağırıyordu ancak ne 'hura' ne de 'Stalin için' diyorlar, sadece dehşet verici şekilde çığlıklar atıyorlardı" (Vorobyov, 2005, s. 47). Aleksey artık onların üzerindeki tüm hakimiyetini kaybetmiştir. Kör gece savaşlarını komutanların değil, savaşçıların içgüdülerinin yönettiğini henüz bilmesede de bir önceki çatışmada yaşadıklarını düşünüp kendi gelir ve hemen emir vermeye başlar. Aleksey'in askeri yetenekleri her savaş sahnesinde biraz daha gelişir, daha hızlı düşünmeye ve karar vermeye başlar.

Aleksey askerleri komuta ederken, kendi askeriyle bir Almanın boğuştuğunu görür. Boğuşma sırasında yere düşen Alman asker, dizlerinin üzerine kalkar ve başını kaldırıp Rus askere Almanca olarak, "Bırakın, subay bey. Tanrı aşkına!" der. "Aleksey, yerdeki Almanın sözlerindeki anlaşıl-maz fikri gizemli bulur, o an kendi askerine karşı hissettiği öfkeyi ve nefreti hiçbir mahkemede, hiç bir zaman ve hiç kimseye itiraf etmeye cesaret edemez" (Vorobyov, 2005, s. 48). Yine de Alman'a karşı duyduğu bu yakınlık onun ölümünü engellemesini sağlamaz. Normal insanları ya da savaştaki insanları, savaşçı insanlarından ayıran ana ilke; şiddete, acımasızlığa, cinayetin iğ-rençliğine karşı duyulan nefrettir (Belyakov, 2008, s. 188). Aleksey ise hala normal bir insandır ve savaşçı psikolojisini kazanamamıştır. Ölüme, savaşta öldürmezse öleceğine, karşısındaki in-sanları insan olarak değil düşman olarak görmesi gerektiği fikrine alışmamıştır.

Savaşın ilerleyen saatlerinde bir asker Aleksey'e saldırır. Boğuşma sırasında Aleksey'in ta-bancası ateşlenir, ölümcül şekilde yaralanan Alman asker bir anda yere yığılır. Aleksey paltosu-nun eteğindeki ıslaklığı ve çizmelerine yapışmış pembesi yapışkan şeyleri görünce, "Bu O Alman, üzerime yapıştı" diye utanç, kırgınlık ve iğrentiyle düşünür, boğazına bir acı oturur (Vorobyov, 2005, s. 49-50). İlk kez düşmanla göğüs göğse çarpışan Aleksey, onu kasten ya da planlayarak değil yanlışlıkla öldürmüştür. Yaptığından utanç, nefret hatta tiksinti duymaktadır. Savaşın en temel prensibi olan ölüm ve öldürme Aleksey için hala nefret edilen bir durumdur.

Başarıyla sonuçlanan saldırının ardından Rumin askerlerine, "şanslı genç kahramanlar, mü-kemmel askerler olmaları için gece savaşında kazanılan zaferin mutluluğunu tatma fırsatı vermiş-tir" (Kurbatov, 1990, s. 10). Bunun geçici bir mutluluk olduğunun farkındadır. Ancak gece güne döndüğünde Almanların intikamı acı olacaktır. Zafer sabahı başlayan hava saldırısıyla paniğe ka-pılan askerler ormana dağılırlar. Aleksey ise ağaç altında ölü bir asker görüp yanına saklanır. Aslında asker ölü değildir ve silahlıdır. Bunu öğrenen Aleksey kendi askerlerini, yaralıları, Ru-min'i hatırlar ve yerde yatan askerin bir asker kaçağı hatta korkak olduğunu düşünür. Herkes savaştayken o burada saklanmış kendini korumaktadır. Yüzünü Aleksey'e dönen asker onu tanır. "Siz misiniz teğmen yoldaş? Korkmayın bizi burada bulamazlar. Göreceksiniz!" Bu sözler üze-rine çileden çıkan Aleksey "Kalk, diye bağırır, orada... Orada herkes ölüyor, sen ise... Kalk! Gi-diyoruz! Hadi!" (Vorobyov, 2005, s. 59-60). Aleksey bu noktada kendisini karşıdan görür. Şim-diye kadar kendi davranışını askerle bağdaştırmamıştır, ama şimdi kendisinin de asker gibi kaçak, korkak ve hain olduğunu düşünür. Ona bağırırken kendine de bağırmakta bir iç hesaplaşama ya-şamaktadır (Tomaşevski, 1987, s. 593).

"Buna gerek yok teğmen yoldaş. Biz hiçbir şey yapamayız. Canlı kalmamız gerek, duyuyor musunuz? Biz o alçakların hepsini sonra haklarız. Göreceksiniz! Aynı dün gece olduğu hepsini haklayacağız!" Aleksey askeri dinlemez ve ona bir tokat atar. Asker bir anda dizlerinin üzerine oturur ve "Vur beni o zaman!" diye bağırır. "Ya da önce ben seni vurayım! Bunu kendimizin yapması, onların yapmasından, yaralanmaktan, esir düşmekten iyidir" (Vorobyov, 2005, s. 61). Askerin ölümden korkmaması ve gerçekçi bakışları Aleksey'i çok etkiler. 3. takımdan olan bu asker "korkak değildir, umutsuz savaştan kaçmıştır. İşte bu noktada gerçek savaşçı ile savaştaki yürekli, dürüst, cesur insan arasındaki fark ortaya çıkar. Gerçek savaşçı savaşın kurallarını anla-maktan çok hisseder ve ne zaman cesaret göstermesi gerektiğini, ne zamansa geri çekileceğini bilir. Geri çekilme sadece hayatını kurtarma amacıyla değil, gelecek zaferler içindir" (Belyakov, 2008, s. 190). Bu sıradan asker ile karşılaşması Aleksey için dönüm noktası olur. Onun sayesinde savaşla ilgili en önemli gerçeği bir anda kavramış, gerçek bir savaşçı olma yolunda ilerlemeye

başlamıştır. Önemli olan Rumin gibi plansız bir şekilde ileri atılmak değil, mümkün olduğunca hayatta kalıp yeni zaferler için fırsat kollamaktır.

Gece olunca yola çıkan Aleksey ve asker, ormanda Rumin ve kendi askerleriyle karşılaşır. Geceyi yola çıktıkları ilk gün binbaşı ile karşılaştıkları sığınaklarda geçirirler. Sabah olduğunda Aleksey, Rumin'i uyanmış, hava savaşını izler halde bulur. Hava savaşındaki yenilgiyi gören Rumin yıkılmıştır. "Bitti, bitti. Bunun için bizi affetmeyecekler. Hiçbir zaman!", Rumin'in umutsuz halini gören Aleksey, bir gün önce karşılaştığı askerin kendisine yaptığı gibi Rumin'e destek vermeye çalışır. "Bir şey olmaz Yüzbaşı yoldaş! Biz o alçakların hepsini dün geceki gibi haklarız!" (Vorobyov, 2005, s. 67). Ancak Rumin bir şey demez ve Aleksey'i sigara bulmaya yollar. Aslında istediği sigara değil yalnız kalmaktır. Aleksey sığı-naktan çıktıktan sonra bir el silah sesi duyulur. Sığınağa girdiklerinde ise Rumin sırtüstü yatmaktadır. Rumin "savaşın absürtlüğüne adapte olamayan, onun ilginç yasalarını kabul edemeyen bir insan" (Belyakov, 2008, s. 187) olarak bu duruma daha fazla dayanamamıştır.

Rumin'in cesedini gören Aleksey diğer ölümlere bakınca yaşadığı acımayı ya da korkuyu hissetmez. Tüm eser boyunca Aleksey'in ölümlere karşı duyduğu korkuyu gösteren "yazar savaş tecrübesi olmayan askerlerin ölüme adapte olması gibi önemli bir konuya değinmiştir... Ölümü seyretmek bile insan doğasına uygun değildir, özellikle genç insanlarda korku ve nefret uyandırır" (Alekseyeva, 2006, s. 68). Aksine Aleksey, Rumin'in durumuna ve yaptığına karşı ilginç bir yakınlık ve uyum hisseder. Aleksey'in gerçek bir savaşçı olma yolunda yaşadığı en önemli olaylardan biri de Rumin'in intiharıdır.

Rumin'i gömmek için mezar kazdıkları sırada Alman tanklar görünür. Rumin'i taşıyan askerler onu yere bırakıp sığınağa kaçarken 3. takımdaki asker tek başına Rumin'i sürüklemeye devam eder. Aleksey ise bir yandan Rumin'in eşyalarını tek tek mezara dizerken diğer yandan benzin dolu şişeyi hazırlayıp tankın gelişini sakın bir şekilde bekler. Tank belli bir mesafeye gelince fitili ateşler ve şişeyi tanka fırlatıp yere yatar. Patlayan tankın sesi ve yaşadığı şokla bir süre kendine gelemeyen Aleksey nerede olduğunun ve ne yaptığının bile farkında değildir. Kendine gelince ise yanına birkaç silah ve benzin şişesi alır, sığınaklara dönüp bakmadan kendi askerlerini görmek umuduyla kuzeydoğuya doğru ilerlemeye başlar. İçinde bu beş gün sonunda hala hayatta olmasının sevinci ve tankı patlattığını kimsenin görmemiş olmasından kaynaklı kırgınlık vardır.

3. Sonuç

Açık bir sonla bitirilen eserdeki "trajedi sadece seçkin askerlerden oluşan bir bölüğün yok olmasında ya da komutanın intiharında değil, aynı zamanda dün askeri öğrenci, bugün ise komutan olan Aleksey'in ruhsal sarsıntısının şiddetinde" saklıdır (Nikolayev, 2000, s. 167). Aleksey, beş gün önce karda bıraktığı ayak izlerinden mutluluk duyan bir çocukken, şimdi tek başına Alman ordusuna karşı durabilecek güce sahip bir savaşçıdır. "Savaş, bedensel çabalar ve acılar alanıdır. Bunların altında ezilmemek, mahvolmamak için insan vücudunun ve ruhunun, bunlara karşı insanı kayıtsız kılan doğuştan ya da eğitimle elde edilmiş belli bir güce sahip olması gerekir. Bu yeteneklere sahip ve sağduyusunu kendine kılavuz edinmiş bir insan, artık yetenekli bir savaş aracıdır" (Clausewitz, 2008, s. 67). Aleksey'de bu yetenek doğuştan gelmesede de ilk savaşında kazandığı tecrübeyle sağduyusunu dinlemeyi öğrenmiş, ölüme ve düşmana karşı kayıtsız kalmayı başarmıştır. Savaş sırasında kendine karşı kazandığın zafer, en zor zaferdir. İnsan her şeyin üstesinden gelip kendine yeni bir nitelik kazandırmak için ilk bombalamayı yaşamalı, ölüm korkusunu tatmalı, ilk kez düşman öldürmelidir (Kapustina, 2009, s. 19). Aleksey de bu kısa sürede

savaşta yaşanması gereken en acı olayları yaşamış ve sadece Almanlara karşı bir zafer kazanmamış aslında en önemli zaferi yani kendine karşı olan zaferi de kazanmıştır.

Sonuç olarak Vorobyov, Aleksey, Rumin ve bir tabur asker aracılığıyla okuyucuya *savaşın akıl almaz gerçekliğini*, savaşın insanlara yaşattığı en korkunç acıları aktarır (Volkova, 2001, s. 37). Savaşın sadece beş günlük sürecinde hayat dolu bir çocuk olan Aleksey, acıma duygusundan yoksun bir savaşçıya dönüşürken, komutan Rumin savaşın ağırlığına katlanamayıp intihar eder, birlikte yola çıktıkları taburdan ise sağ kurtulan olmamıştır. Savaş boyunca yaşanan acılar insanı özünde olduğu kişiden çıkarıp tanınmaz hale getirmektedir. İnsanın en temel duygularından biri olan acıma duygusunu köreltip, onu hissiz bir silah haline dönüştürür. Moskova yakınında katledilenler sadece askerler değildir, insanlık, insani duygular ve insana dair iyi olan her şey yok edilmiştir. Vorobyov bu dönüşümü çok net ve anlaşılır bir şekilde gözler önüne serer. Eleştirmen Zolotusskiy'e göre, Vorobyov "Moskova yakınlarında katledilmedi ve esir olarak hayatta kaldı. Bir ihtimal kader, ona görgü tanığı olarak güvendi ve yanılmadı. Tarih mahkemesinde ondan daha iyi bir tanık seçemezdi" (Zolotusskiy, 2008, s. 113). Görüldüğü üzere gerçek bir asker olan Vorobyov, sadece vatanını korumakla kalmamış bunun yanı sıra savaşı tüm gerçekleriyle kaleme alıp gelecek nesillere aktarmayı da başarmıştır.

Kaynakça

- Alekseyeva, L.F. (Ed.) (2006). *İstoriya russkoy literaturiy XX veka. V 4 kn. Kn. 3: 1940-1960 godiy*. Moskova: Vıyşaya şkola.
- Balaşov, A.D. (2012). Buninskiye traditdii v tvorçestve K.D. Vorobyova (na materialah ranney aftobiografiçeskoj prozıy). *Uçentye zapiski*, 2, 317-320.
- Belyakov, S. (2008). Tri potreta na fone voynıy. *Noviy mir*, 9, 171-191.
- Clausewitz, C.V. (2008). *Savaş Üzerine*. (Çev. Koçak, S.). İstanbul: Doruk.
- Juravlev, S.İ. (1985). *K. Vorobyov, Povesti*. Moskva, Sovetskaya Literatura, 3-20.
- Kapustina, Ye., Mazneva, Ye., Fedorova, M., Çurilova, Ye. (2009). *Teper - mıy v poemah i proze: kurskiye pisateli-frontoviki o voyne*. Kursk: Kurskaya obl. nauç. b.ka im. N.N. Aseyeva.
- Kurbatov, V. (1990). *K. Vorobyov, Povesti*. Moskva, Det. Lit., 5-12.
- Machiavelli, N. (2008). *Askerlik Sanatı*. (Çev. Güvenç, N.). İstanbul: Anahtar Kitaplar.
- Mestergazi, Ye.G. (2008). K izuçenyıy hudojestvenno-dokumentalnoy prozıy na urokah slovesnosti. *Russkaya slovestnost*, 1, 25-30.
- Nikolayev, P.A. (Ed.) (2000). *Russkiye pisateli 20 veka: Biografiçeskiy slovar*. Moskva: Randevu-AM.
- Tomaşevski, Yu. (1987). *Pravo na vozvraşeniye. K. Vorobyev, Vot prişol velikan... Povesti*. Moskva, İzvestiya, 578-602.
- Volkova, Ye.V. (2001). Tragiçeskaya vina ("Ubitıy pod Moskvoy Konstantina Vorobyova). *Voprosıy filosofii*, 11, 29-39.
- Voroboyov, K.D. (2005). *Eto mıy gospodi!* Sankt-Peterburg, Azbuka-klassika.
- Zolotusskiy, İ. (2008). *Proşay XX vek! Russkiye pisateli. Sokrovenniye vstreçi*. Moskva: Algoritm.

Extended abstract in English

Second World War influences Russia, Russian folk and also Russian Literature deeply. This subject is often dealt in the belles-lettres of both during war time and after war time. Most of the authors who narrates war times in their works of art have taken part in war and they reflect the hard truths to their work of art. One of those authors, Konstantin Dmitrievich Vorobyov has been sent to the front line as a cadet, was captured, stayed in concentration camps and prisoners, escaped from the camp with his own means and returned to the front line, have experienced the war at all points. Vorobyov who narrates his war experiences in a realist way, wrote "Slain near Moscow" in 1961 is one of the important work of art which reveals the war and psychology of the people who went to war. We aimed to prove the relationship between war and men imaged in the story of "Slain near Moscow".

The main theme of collectivization and Vorobyov's art revealing the truth behind the front lines and captivity in 1941, does not only depicts abstract concepts such as life and death, duty and conscience, honor and dignity are not only used in the sense daily meanings, but also creates moral and philosophical foundations for protagonists to determine the perception of the world (Juravlev, 1985, p. 6). It demonstrates the psychology of brave, well-equipped people who have duly performed their duties, however are trapped in the middle of a war foreign to them, cannot adapt to its reality and cannot accept the bloody and unjust rules, in a fine and clear manner (Belyakov, 2008, p. 185).

His work "Slain near Moscow" describing the process of change that people encounter during war was published in 1963. The first sentence "The Kremlin cadets training squadron goes to the front lines" provides the essence of the work (Vorobyov, 2005, p. 7). Soldiers who are still cadets, without war experience and could not even imagine what war is are sent to front lines, and within five days the experiences of these inexperienced young people are described in the work as a summary of war.

The main protagonists of the work, Captain Rumin and Lieutenant Aleksey are ordinary professional soldiers. They have chosen this prestigious job knowingly and voluntarily. Life in the barracks, training, target practices constitute as a normal daily life for them (Belyakov, 2008, p. 186). The troops they command were educated at the Higher Infantry School where Russia's most elite soldiers are trained. These students, also known as Kremlin cadets (Кремлёвские Курсанты), are carefully selected in order to protect the surroundings of Moscow. Soldiers who experience their first war during the night also win their first victory however only Aleksey manages to remain alive as a result of the German attack after dawn. Having lived many experiences in the process of staying alive, these experiences allowed him to stay strong. His friends died before his eyes, he had to kill his enemies, the commander who he looked up to had committed suicide and he experienced fear, pain, despair, defeat and victory.

The work which ends with an open end "tragedy is not only hidden in the destruction of a squadron consisting of elite soldiers or the suicide of the commander, but also in the violence of Aleksey's psychological shock who was a cadet yesterday and a commander today" (Nikolayev, 2000, p. 167). Aleksey, a child who was happy about the footprints he had left in the snow five days ago, is now a warrior with the power to stand alone against the German army. "War is a field of physical effort and pain. In order not to be crushed or destroyed, the human body and spirit must have certain power acquired through training or be naturally indifferent to these impacts. An individual with this ability and who has acquired common sense as self guide will become a

skilled fighter" (Clausewitz, 2008, p. 67). Although Aleksey was not naturally born with this ability, he learned to listen to his common sense from the experiences gained in his first war, and was able to remain indifferent to death and to the enemy. During the war, victory against yourself is the most difficult victory. An individual must live through the first bombing, experience fear of death and kill enemies for the first time in order to overcome everything and acquire a new character (Kapustina, 2009, p. 19). Aleksey in this short period experienced the most painful events which can only be experienced during war and although failed to conquer against the Germans, won the most important victory which is against himself.

As a result Vorobyov, through Aleksey, Rumin and a battalion of soldiers, conveys to the readers the unimaginable reality of war and the terrible suffering people sustain from it (Volkova, 2001, p. 37). During the five-day period of the war, while Aleksey from a child full of life transforms into a warrior lacking humane sentiment, commander Rumin cannot withstand the weight of the war and commits, and no one from the battalion they set out with survives. The pain experienced during the war turns people into beyond recognition. Once humane sentiment, one of the most basic sense of human kind is destroyed it turns an individual into an unemotional weapon. It was not just the soldiers who were massacred near Moscow, but also mankind, humanitarian values and everything that is good about the human kind. Vorobyov reveals this transformation very clearly and pellucidly. According to the critic Zolotusskiy, Vorobyov was not "massacred near Moscow and remained alive as captive. One possibility, fate trusted him as an eyewitness and he was not wrong. History could not have chosen a better witness" (Zolotusskiy, 2008, p. 113). Vorobyov, seen as a true soldier, did not only protect his country but was also able to narrate the war with all of its facts and transfer it to the future generations.